

Keljonpuron kalataloudelliset kunnostukset 2020-2021

Keljonpuro inventoitiin 2019 ja puro luokiteltiin jaksoihin, joille annettiin kunnostusehdotuksia. Purossa tiedettiin olevan uhanalaisia sammalia ja rantakasvillisuutta, jotka merkittiin maastoon ennen kunnostustoimenpiteitä, jotta ylimääräiset häiriöt niille osattiin välttää.

Kunnostuksia tehtiin kunnostussuunnitelman jaksoilla 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 21, 22, 23, 24 ja 25.

Talkookunnostuksen aikaan 2020 virtaama oli vähäinen eikä virtaama ainakaan haitannut kunnostuksia. Kunnostukset toteutettiin talkoilla ja töitä tehtiin 6 päivää ja talkoolaisille kertyi 151 työtuntia. Osakaskunnasta oli käytössä myös traktori, mönkijä ja peräkärry, jolla soraa ja kivimateriaalia saatiin siirrettyä lähemmäs kunnostuskohteita. Soraa ja kiveä siirrettiin peltikourujen avulla alas uomaan. Lisäksi kunnostuksissa käytettiin sinne tuotuja purilaita ja uoman muuta puuainesta. Maastotöiden järjestelyihin, maastotöihin ja hallintotyöhön kului yhteensä 147 h. Kunnostuksiin osallistuivat Luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri, WWF ja Keskon kalapolut-hanke. Soraa vietiin kohteelle 33 t ja seulanpää kiveä 26 t, joista noin puolet vietiin kunnostuskohteille. Yhteensä kivettiin ja sorastettiin noin 24 kohdekokonaisuutta.

2020 loppusyksystä vaihdettiin Sysmäläntien betoniset siltarummut sekä pääuomaan ja Kauramäestä tulevalle norolle. Rumpujen vaihtotyö toteutettiin WWF:n erillisellä rahoituksella. 2021 tehtiin lähinnä kalojen vaellusta helpottavia rakenteita jyrkillä osuuksilla ja lisättiin puuainesta uomaan.

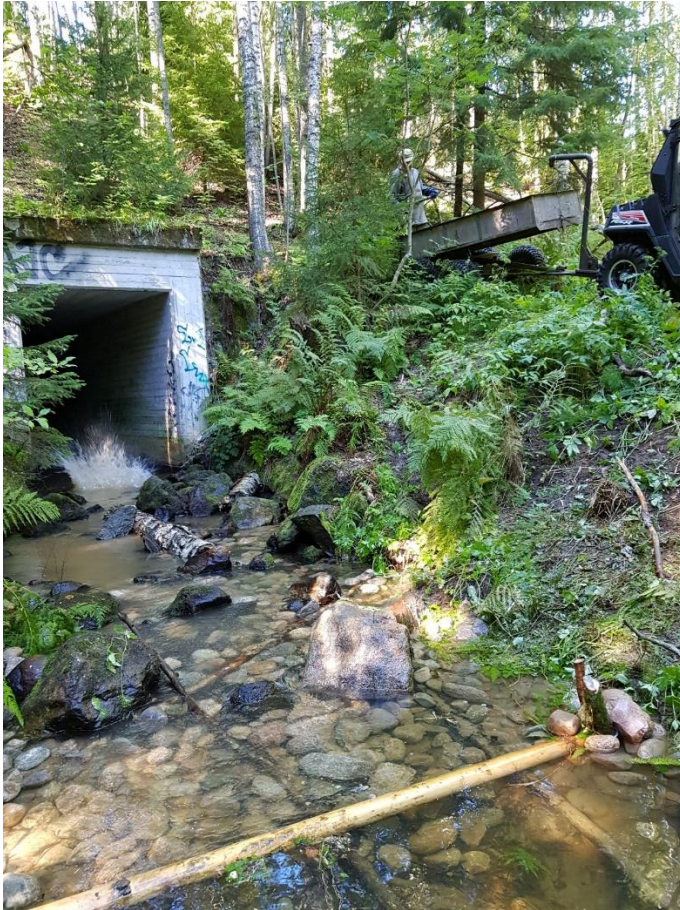
Soraa ja kiviainesta on vielä varattuna jatkokunnostuksiin. Uomassa on liikkunut liettymiä ja paikoin liettymät ovat täyttäneet sinne tehtyjä soraikkoja ja kivikkoja. Sorikkoja voidaankin tehdä lisää ja kivikkojen yhteyteen ja muuallekin uomaan voidaan lisätä puuainesta lajittamaan kiviaineksia ja lisäämään uoman suojaisuutta.

Pohjan kiveyksiä jaksolla 4.

Virran keskittämistä kutusoraikkoon ja pohjan kiveyksiä jaksolla 5.

Jaksolle 6 tehtiin suojakiveyksiä paikalla olevasta kivi- ja puumateriaalista sekä paikalle tuoduista purilaista ja 100-200 mm suojakiveyksestä. Kohteelle tehtiin myös kutosaraikko.

Jakson 5 luontaista puumateriaalin kertymistä.

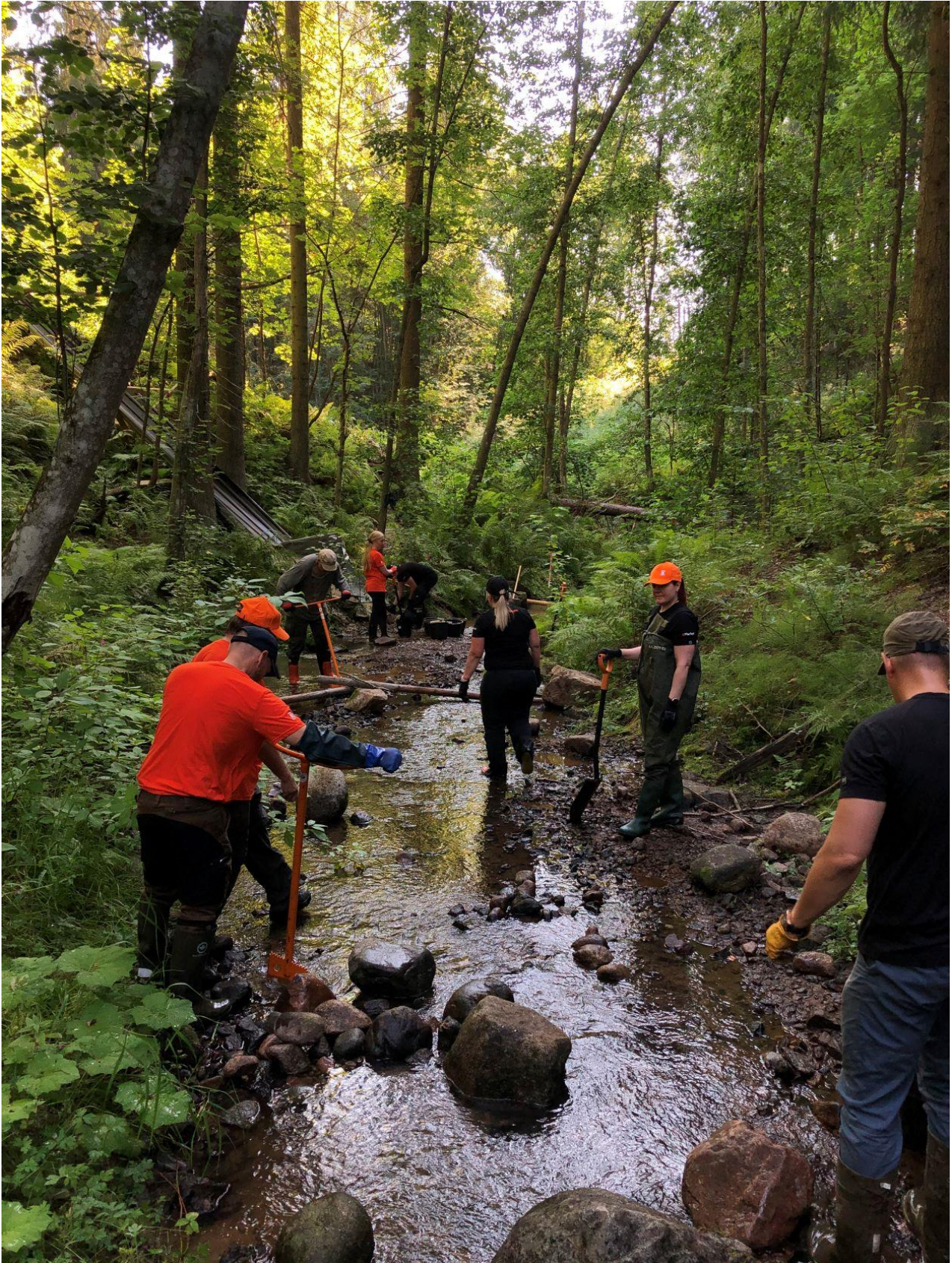

Jakson 10 kunnostuksia kuvattuna ylävirtaan.

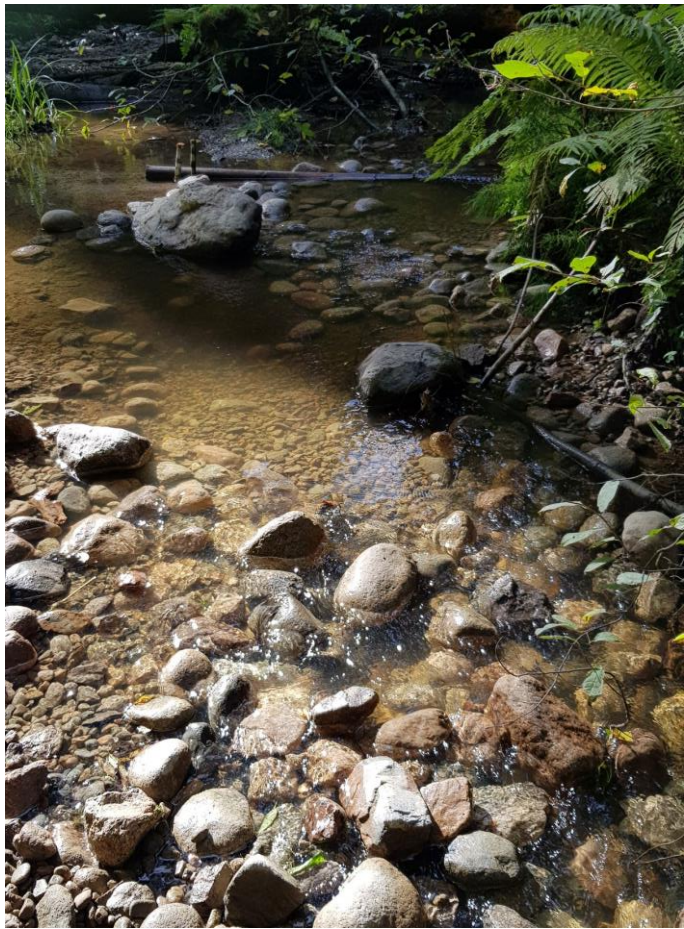
Jakson 10 kunnostuksia kuvattuna alavirtaan.

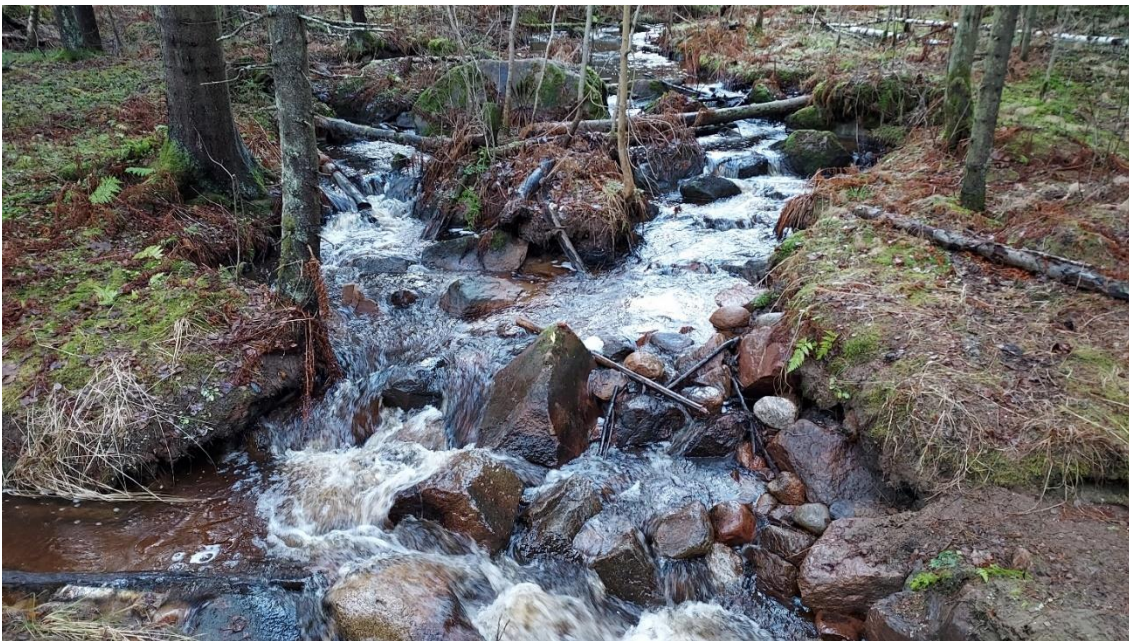
Keskon kalapolut-hankkeen ja WWF:n talkoopäivän kunnostuksia jaksolla 11.

Jakson 11. kunnostuksia.

Jakson 17 kunnostuksia. Jyrkät törmät voivat olla haaste siinä missä helpotuskin materiaalin siirrolle. Keljonpurolle tehtiin kolmelle kohteelle peltikouru kivimateriaalin siirtoon.

Jaksolla 22 vaihdettiin romahtaneet betonirummut uuteen rumpurakenteeseen, joka ei patoa virtaamaa eikä estä kalojen vaellusta uomassa. Myös ylä- ja alapuolisia jaksoja kivettiin nousun helpottamiseksi.

Kunnostusten ylin kutusoraikko tehtiin jakson 25 yläosaan.

Matti Havumäki
Keski-Suomen kalatalouskeskus ry
kauppakatu 19 b,
40101 Jyväskylä
040 1626400